

Czyli o tym jak Zakład Ubezpieczeń Społecznych chciał wykorzystać dane z ewidencji gruntów i budynków do poszukiwania informacji o wierzycielu. Prezentujemy ciekawy wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie w sprawie o udostępnienie informacji z ewidencji gruntów i budynków.

Kierownik Inspektoratu ZUS zwrócił się do Starosty o udzielenie pisemnej informacji dotyczącej numerów ksiąg wieczystych nieruchomości, których właścicielem lub użytkownikiem wieczystym jest J. M. Podał przy tym, że udostępnienie informacji ma nastąpić zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne, a podstawą prawną upoważniającą Zakład do pozyskania tych informacji jest art. 66 ust. 1, art. 68, art. 26 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Wskazał, że uzyskanie wnioskowanych informacji jest niezbędne w celu przeprowadzenia postępowania zabezpieczającego należności z tytułu składek dla celów postępowania egzekucyjnego, czyli wykonania zadań do których Zakład został powołany. Starosta odmówił udzielenia wnioskowanej informacji. W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia organ I instancji wskazał, że identyfikacja nieruchomości na podstawie danych podmiotowych możliwa jest między innymi na wniosek osoby posiadającej interes prawny. Uznał, że powołane przez ZUS przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie upoważniają Starosty do udzielenia temu podmiotowi informacji na temat majątku dłużnika. W ocenie organu I instancji, ZUS nie wykazał zatem swojego interesu prawnego opartego na konkretnej normie prawa materialnego. Oceniał, że intencją ZUS jest poszukiwanie majątku do dochodzenia należności, a cel ten nie może być uznany za interes prawny lecz interes faktyczny. Dodał, że poszukiwanie majątku dłużnika może odbywać się w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez organ do tego powołany, to jest komornika lub w postępowaniu o wyjawienie majątku dłużnika w trybie cywilnoprawnym. Wojewódzki Inspektor Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

W skardze na powyższe postanowienie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie ZUS, powołując się na dwa orzeczenia sądowe, wskazał, że ma interes prawny w uzyskaniu informacji na temat nieruchomości, który wynika nie tylko z przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ale również z art. 26 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Podkreślił, że informacje o gruntach, budynkach i lokalach, o jakich mowa w art. 24 ust. 2 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne, są co do zasady jawne, a ochronie podlegają jedynie dane osobowe, którymi Zakład dysponuje i wskazuje je we wniosku. Dodał, że ZUS kieruje wnioski do sądu o wyjawienie majątku przez dłużników, jednak uzyskane w ten sposób informacje są niekompletne i często nie zawierają numerów ksiąg wieczystych nieruchomości, których posiadanie deklaruje dłużnik. Bez tych informacji ZUS nie może dokonać zabezpieczenia, co powoduje konieczność kierowania stosownych wniosków o udostępnienie tych danych do Starostów. Takie działanie z jednej strony pozwala na weryfikację oświadczeń dłużników, a z drugiej znacznie przyspiesza i upraszcza realizację zadań powierzonych Zakładowi. Ponadto zauważono, że zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej, odmowa udzielenia informacji publicznej następuje w drodze decyzji, co oznacza, że wydane w niniejszej sprawie postanowienia rażąco naruszają prawo.

Wojewódzki Sąd Administracyjny uznał skargę za bezzasadną. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że ZUS zwrócił się do organu o udostępnienie danych z ewidencji gruntów i budynków o numerach ksiąg wieczystych nieruchomości będących własnością lub w użytkowaniu wieczystym wskazanego we wniosku podmiotu. Tak sformułowany wniosek oznacza, że ZUS domagał się udzielenia informacji z ewidencji gruntów i budynków wskazując jedynie osobę, której potencjalnie mogą przysługiwać prawa rzeczowe do nieokreślonych we wniosku nieruchomości lub innych obiektów ewidencyjnych. Natomiast podany przez ZUS we wniosku cel uzyskania informacji, to jest "przeprowadzenie postępowania

zabezpieczającego należności z tytułu składek dla celów postępowania egzekucyjnego" nie pozostawia wątpliwości, że intencją nie było uzyskanie informacji o konkretnej, określonej treści, lecz poszukiwanie nieznanego majątku nieruchomości dłużnika. Wniosek ten nie precyzował bowiem nieruchomości lub innych obiektów ewidencji gruntów i budynków, wobec których organ ewidencyjny miałby udzielić informacji w trybie art. 24 ust. 2 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne. W istocie było to więc żądanie udzielenia informacji nie tylko o charakterze przedmiotowym, ale także podmiotowym. Prawidłowo zatem organy oceniły, że taki zakres wniosku Zakładu mógł być rozpatrywany jedynie z uwzględnieniem regulacji art. 24 ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 17 maja 1989r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jednolity Dz. U. z 2010r., Nr 193, poz. 1287 ze zm.). W świetle tego przepisu, uzyskanie danych ewidencji gruntów i budynków zawierających dane osobowe właścicieli lub osób, w których władaniu znajdują się grunty i budynki lub ich części - w przypadku podmiotu nie władającego obiektem i nie będącego podmiotem wykonującym zadania publiczne związane z gruntami, budynkami lub lokalami jest uzależnione od wykazania własnego, indywidualnego interesu prawnego uzasadniającego ich wydanie i to interesu związanego z gruntami, budynkami i lokalami.

Tymczasem ZUSi nie przysługuje interes prawny w uzyskaniu tego rodzaju informacji. Interes prawny jest bowiem kategorią materialnoprawną, co oznacza, że jego wykazanie wymaga wskazania konkretnego przepisu prawa zobowiązującego organ do udzielenia danej informacji lub uprawniającego wnioskującego do jej otrzymania. Takiego interesu nie tworzy jednak po stronie ZUS toczące się postępowanie egzekucyjne wobec osoby wskazanej we wniosku o udzielenie informacji ewidencyjnej. W analogicznych stanach faktycznych sądy administracyjne wypowiedziały się już wielokrotnie, twierdząc, iż właściwym trybem do ujawnienia majątku dłużnika jest tryb cywilnoprawny. Służy temu postępowanie o wyjawienie majątku dłużnika uregulowane w art. 913-920² Kodeksu postępowania cywilnego. Ujawnienie majątku dłużnika należy zatem do sfery postępowania cywilnego, a nie procedury postępowania administracyjnego (por. wyrok NSA z dnia 20 listopada 2009r., I OSK 189/09, wyrok NSA z dnia 9 marca 2011r., I OSK 638/10 oraz wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 20 kwietnia 2012r., II SA/GI 962/11, orzeczenia dostępne pod adresem www.orzeczenia.nsa.gov.pl). Taki pogląd prezentuje także skład orzekający w niniejszej sprawie, co pozwala na skonstatowanie, że organy prawidłowo stwierdziły przysługiwanie ZUS jedynie interesu faktycznego w sprawie, skoro uzyskanie informacji oczekiwanych przez Zakład może nastąpić w trybie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

Istnienie szczególnego, odrębnego od procedury administracyjnej, trybu realizacji swoich praw i obowiązków przez wierzyciela wyklucza upatrywania źródła interesu prawnego ZUS w podawanych przez ten podmiot na różnym etapie kontrolowanej sprawy przepisów art. 26 ust. 2 i 3, art. 66 ust. 1, art. 68 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.).

Odnosząc się natomiast do formy prawnej załatwienia przez organy wniosku ZUS wskazać należy, że wbrew twierdzeniom strony skarżącej, w niniejszej sprawie nie znajdują zastosowania przepisy ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.). Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 tej ustawy, informację publiczną stanowi każda informacja o sprawach publicznych. Do tej kategorii nie można jednak zaliczyć informacji dotyczącej stanu majątkowego osoby, której dochód i majątek nie podlega ujawnieniu na mocy przepisów odrębnych. Skoro zaś ZUS nie wskazał na istnienie okoliczności świadczących, że dłużnik należy do kręgu osób, których stan majątkowy podlega ujawnieniu, to organy prawidłowo rozpoznały jego wniosek w trybie przepisów ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne, a nie ustawy o dostępie do informacji publicznej.

ZUS kontra starosta

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: sobota, 13, październik 2012 00:00

Bernadeta Skóbel

Odsłony: 2465

Wyrok WSA w Olsztynie z dnia 17 lipca 2012 r. sygn. II SA/OI 441/12.

Źródło: [Orzecznictwo NSA](#)